

Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed
Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2012/2013
Dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

Informacje wstępne

Badanie jakości kształcenia na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG i GUMed zostało przeprowadzone zgodnie z § 2 ust. 3.2. Uchwały nr 76/09 Senatu UG z dn. 26 listopada 2009 (z późn. zm.), § 2 ust. 7 i 8 Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora UG z dn. 31 maja 2010 r (z późn. zm).

Do przygotowania *Sprawozdania* wykorzystano następujące dane:

- i. wyniki ankiet internetowych, którymi objęto zajęcia prowadzone na I i II stopniu studiów
- ii. wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych
- iii. wnioski ze spotkania z Radą Konsultacyjną Pracodawców
- iv. wnioski z bezpośrednich rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami studentów MWB: Samorządu Studenckiego i Studenckiego Koła Naukowego Bio-Med

Analiza elementów systemu zapewniania jakości kształcenia

Prezentacja wyników badań ankietowych

W roku akademickim 2012/2013 po raz kolejny ankietyzację przeprowadzono w formie elektronicznej. Ankietyzacją objęto wszystkie zajęcia prowadzone na studiach I i II stopnia. W semestrze zimowym przygotowano 123 ankiety dla zajęć prowadzonych przez 65 osób, w semestrze letnim dostępnych było 137 ankiet dla zajęć prowadzonych przez 54 osoby.

Dzięki aktywności i zaangażowaniu studentów naszego Wydziału, otrzymaliśmy **1014** ankiet, co stanowi około 25,5 % całkowitej liczby ankiet (24 % - semestr zimowy i 27 % - semestr letni). Jest to wynik lepszy niż w roku ubiegłym, jednak w dalszym ciągu zwracamy się do nauczycieli akademickich by zachęcali studentów do wypełniania ankiet oraz apelujemy do studentów o wypełnianie ankiet dotyczących poszczególnych zajęć.

Wyniki badań ankietowych zaprezentowano w tabeli 1.

Tab. 1. Średnie wartości procentowe odpowiedzi na poszczególne pytania.

		TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	NIE	Trudno powiedzieć
I. Problematyka zajęć						
1.	Treść zajęć była jasna i zrozumiała	61	24	7,5	5	2,5
2.	Poruszane zagadnienia znacząco poszerzyły moją wiedzę i umiejętności	57	24	9	7	3
II. Sposób prowadzenia zajęć						
1.	Czas zajęć był dobrze wykorzystany	60	22	9	6	4
2.	Prowadzenie zajęć umożliwiało łączenie własnej wiedzy i doświadczeń z nową wiedzą i umiejętnościami	59	20	10	6	5
III. Wymagania i ocenianie						

		TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	NIE	Trudno powiedzieć
1.	Warunki uzyskania zaliczenia zostały jasno określone na jednym z pierwszych zajęć	76	15	3,5	3	2,5
2.	Zakres i forma stawianych wymagań były związane z realizowaną treścią i założonymi celami zajęć	71,5	17	5	3	3,5
IV. Postawa prowadzącego						
1.	Prowadzący zachęcał do stawiania pytań bądź do dzielenia się wątpliwościami	65	18	7	5	5
2.	Prowadzący odnosił się do studentów z szacunkiem i życzliwością	79	12	3,5	3	2,5
V. Organizacja zajęć						
1.	Zajęcia prowadzone były sumiennie	75	17,5	3,5	1,5	2,5
2.	Słuchacze mogli bez większych przeszkód konsultować się z prowadzącym w czasie jego dyżurów bądź w innych ustalonych terminach czy formach kontaktu	63	19	2,5	2,5	13
VI. Zajęcia postrzegane jako całość						
1.	Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów	53,5	21	9	11,5	5

Analiza ogólna ankiet

Zbiorcza analiza ankiet **dotyczących wszystkich zajęć** wykazała, że studenci:

- w **92 %** ankiet wysoko ocenili **organizację zajęć**, wskazali na **jasne określenie wymagań i warunków uzyskania zaliczenia**
- w **91%** ankiet wskazali na **życzliwą postawę prowadzącego** zajęcia;
- w **83%** ankiet uznali **problematykę zajęć za jasną i zrozumiałą**, a poruszane zagadnienia za **poszerzające ich wiedzę i umiejętności**;
- w **81%** ankiet wskazali na **łatwy dostęp do konsultacji z prowadzącym** zajęcia;
- w **80%** ankiet uznali za **prawidłowy sposób prowadzenia zajęć** i właściwe **wykorzystanie czasu** przeznaczonego na zajęcia;
- w **74%** ankiet uznali **zajęcia za ważną część studiów**.

Oprócz odpowiedzi na zadane w ankiecie pytania, studenci mieli możliwość przekazania uwag i komentarzy dotyczących ankietowanych zajęć w formie opisowej.

Analiza zbiorcza ankietyzacji wykazuje niepokojąco wysoki odsetek (13%) studentów, którzy albo nie zdają sobie sprawy z możliwości odbywania konsultacji z prowadzącym zajęcia, albo nie przykładają do tego należytej wagi.

Analiza szczegółowa ankiet oceniających poszczególne zajęcia.

Podobnie jak w roku poprzednim, **większość zajęć dydaktycznych oraz prowadzących je nauczycieli akademickich i doktorantów została oceniona bardzo dobrze**, a w komentarzach znalazło się szereg **bardzo pozytywnych, a nawet entuzjastycznych opinii** dotyczących zarówno przedmiotu, sposobu prowadzenia zajęć, jak i osób prowadzących.

W ankietach studenci zwracali uwagę na:

- duże zaangażowanie nauczycieli akademickich w prowadzenie zajęć,
- jasną prezentację treści w czasie wykładów,
- przyjazną atmosferę podczas zajęć
- życzliwy stosunek prowadzących do studentów.
-

W tym roku, wiele bardzo dobrych ocen dotyczyło również nauczycieli z innych wydziałów.

Obserwujemy **znaczącą poprawę**, w porównaniu do minionych lat, w następujących kwestiach:

- określenia wymagań i warunków zaliczenia
- udostępniania materiałów wykładowych
- postawy prowadzących względem studentów
- punktualnego rozpoczynania zajęć

Do części zajęć pojawiły się drobne uwagi dotyczące problemów z **niewłaściwym przygotowaniem materiałów wizualnych**. Ten aspekt postrzegamy jako wymagający poprawy.

Analiza ankiet dotyczących **nielicznych zajęć**, wykazała, że w dalszym ciągu pojawiają się uwagi zarówno względem prowadzących zajęcia, jak i sposobu i/lub treści zajęć. Konstrukttywne uwagi i komentarze uwzględnimy w naszych działaniach przyczyniających się do podniesienia jakości kształcenia na naszym Wydziale.

Pojawiające się, w niewielkim stopniu, w otwartej części ankiet uwagi krytyczne dotyczyły kwestii:

- niewłaściwego przygotowania materiału wizualnego (chaotyczny układ slajdów, przeładowanie tekstem, nieczytelny tekst, za dużo skrótów na slajdach);
- dużej części materiału pozostawionego bez omówienia;
- przeładowania materiału (za dużo i zbyt trudny materiał w stosunku do wymiaru godzinowego);
- powtarzanie tych samych, podstawowych treści na różnych zajęciach;
- istnienia niewielkiej grupy wykładowców, których działania oceniane jest niżej niż pozostałych

Hospitacje zajęć dydaktycznych

Hospitacje zajęć dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich, a przede wszystkim doktorantów i młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych. Są one ważnym elementem kształcenia doktorantów. Hospitacje przeprowadzone były przez prodziekanów lub kierowników jednostek – bezpośrednich przełożonych. Osobami hospitującymi byli wyłącznie samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni. Hospitowano zajęcia prowadzonych przez profesorów, adiunktów i doktorantów. Z przeprowadzonych hospitacji sporządzono protokoły, a wyniki zostały przedstawione prowadzącymi zajęcia. Oceny hospitacji były pozytywne. Zajęcia odbywały się zgodnie z planem.

Współpraca z Radą Konsultacyjną Pracodawców

Od roku 2011 wydział organizuje spotkania z Radą Konsultacyjną Pracodawców skupiającą kilkunastu przedstawicieli szeroko rozumianego przemysłu biotechnologicznego. W skład Rady wchodzi przedstawiciele potencjalnych pracodawców naszych absolwentów. Rada wspomaga proces planowania rozwoju kształcenia. W czerwcu 2013 r. na MWB odbyło się spotkanie Rady Konsultacyjnej poświęcone omówieniu programu kształcenia oraz dyskusji na temat aktywności Wydziału i jego rozwoju. Rada postulowała umiędzynarodowienie kształcenia poprzez rekrutację studentów z zagranicy oraz zamawianie kursów prowadzonych przez wykładowców z zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych. Działania te mają na celu umożliwienie studentom praktycznego użycia specjalistycznego języka. Według opinii Rady praktyczna umiejętność posługiwania się językiem obcym znacznie podwyższy szanse studenta na rynku pracy.

Bezpośrednie rozmowy z przedstawicielami studentów MWB

W badanym okresie odbyły się bezpośrednie rozmowy przedstawicieli studentów MWB (Samorządu Studenckiego oraz Studenckiego Koła Bio-Med.) z dziekanem i prodziekanem ds. kształcenia. Studenci wyrażali bardzo pozytywną opinię o studiowaniu na Wydziale, wskazując na bardzo życzliwe podejście nauczycieli akademickich, a także pracowników administracyjnych. Ogólnie bardzo pozytywnie oceniają program kształcenia

i sposób realizacji zajęć, co znajduje odzwierciedlenie w ankietach. Poruszyli kwestie trudności w odpowiedzi na pytanie VI.2 ankiety (Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów). Stwierdzili, że z każdym rokiem studiów dostrzegają przydatność poszczególnych zajęć odbywających się na wcześniejszych latach. Jest to sugestia do zastanowienia się nad prawidłowością umiejscowienia poszczególnych zajęć w programie kształcenia.

Studenci wskazali także na słabsze strony programu kształcenia oraz sposobu realizacji zajęć:

- występowanie przedmiotów powielających treści
- liczba prezentacji, które studenci muszą przygotować w jednym semestrze, uwarunkowanie oceny końcowej z ćwiczeń obecnością na wykładach

Działania zmierzające do poprawy jakości kształcenia

W ramach zapewnienia jakości kształcenia na naszym Wydziale, podjęte zostaną następujące działania:

- a. przekazanie uwag krytycznych prowadzącym zajęcia dydaktyczne
 - i. rekomendacja do zapoznania się z ankietą przez prowadzących zajęcia
 - ii. rozmowa z prowadzącym zajęcia mająca na celu wyjaśnienie krytycznych uwag i zalecenie wprowadzenia stosownych zmian
- b. zobowiązanie wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia do analizy i wprowadzenia stosowanych zmian w treści programowe niektórych zajęć dydaktycznych
- c. zgodnie z sugestią Rady Konsultacyjnej do programu studiów będą sukcesywnie wprowadzane nowe zajęcia dydaktyczne prowadzone przez praktyków z branży biotechnologicznej oraz rozszerzona zostanie oferta kształcenia w języku obcym.

Raport z działań podjętych dla polepszenia jakości kształcenia

- W roku akademickim 2012/2013 odbyło się szereg spotkań z nauczycielami akademickimi, doktorantami oraz studentami mające na celu zapoznanie wszystkich uczestników procesu kształcenia na MWB:
 - z wymogami KRK - omawiano kwestie dotyczące sposobu realizacji zajęć, oceniania i weryfikacji efektów kształcenia (na początku roku akademickiego);
 - podsumowujące pierwszy rok kształcenia zgodnie z wymogami KRK (pod koniec roku akademickiego);
 - z innowacyjnymi technikami nauczania w naukach biomolekularnych (w trakcie roku akademickiego)
- W trakcie roku akademickiego przeprowadzono rozmowy z nauczycielami akademickimi, pod których adresem studenci kierowali uwagi krytyczne w ankietach w roku akademickim 2011/2012. Zapoznano się z opinią nauczycieli, wyjaśniono uwagi krytyczne i zalecono działania naprawcze. W analizie ostatnich ankiet (2012/2013) dotyczących zajęć prowadzonych przez tych nauczycieli, w wielu przypadkach, zaobserwowano znaczącą poprawę ocen.
- Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przeanalizował treści programowe zajęć, które w ocenie studentów wypadają znacznie niżej niż inne oraz zajęć, które sprawiały studentom największą kłopotów (słaba zdawalność). Podjęto działania zmierzające do poprawy sytuacji.
 - W tym celu odbyło się szereg spotkań mających na celu przedyskutowanie i ustalenie jak

- najlepszego wyboru treści programowych, obsady oraz organizacji zajęć, w przypadku zajęć realizowanych przez pracowników Wydziału.
- o W przypadku zajęć realizowanych przez pracowników innych wydziałów, odbyły się spotkania grona dziekańskiego odpowiednich wydziałów, w trakcie których poproszono o dostosowanie treści programowych zajęć, ich organizacji oraz obsady do potrzeb MWB.

Dziękujemy nauczycielom akademickim za ich zaangażowanie w nieustanne polepszanie jakości procesu kształcenia na naszym Wydziale oraz wszystkim studentom za zaangażowanie w proces oceny zajęć dydaktycznych. Liczymy na dalszą współpracę i dużą aktywność ze strony społeczności studenckiej, która umożliwi podniesienie jakości kształcenia.

07-11-2013

Komentarze i rekomendacje dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w UG

Należy dostosować system ankiet do specyfiki wydziałów oraz do charakteru prowadzonych zajęć. Na wydziale eksperymentalnym, takim jak MWB trudno jest ocenić przedmiot „Pracownia magisterska” i prowadzącego ten przedmiot nauczyciela akademickiego, czyli bezpośredniego opiekuna/promotora pracy magisterskiej. Podobna sytuacja dotyczy przedmiotu „Projekt badawczy”. Student przestaje być anonimowy. Zatem powinien być wprowadzony system ankietyzacji umożliwiający ogólną ocenę przedmiotu. Podobnie, jeśli wielu nauczycieli prowadzi jeden przedmiot, co na MWB zdarza się w kilku przypadkach, wówczas studenci musieliby wypełniać ankiety dla każdego prowadzącego. Z drugiej strony, trudno jest oceniać nauczyciela na podstawie pojedynczych zajęć.

Ponadto, należy zweryfikować pytania znajdujące się w ankiecie, np. pytanie VI. „Zajęcia postrzegane jako całość / Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów”. Odpowiedź na to pytanie sprawia zarówno problem dla studentów jak i też dla opracowujących ankietę. Tak sformułowane pytanie skłania studenta do oceny wagi i znaczenia ocenianego przedmiotu w programie studiów. Czyli jest to ocena przedmiotu na tle innych przedmiotów. W takim przypadku ocena na pierwszym roku studiów nie ma sensu, bo student nie ma punktu odniesienia (zaczyna studia), może oceniać przedmiot źle, bo uważa, że treści programowe, nie są związane, albo zbędne lub poboczne (w przekonaniu studenta) w relacji do studiowanego kierunku, nie zdając sobie sprawy czy i w jaki sposób przekazywane treści są ważne i istotne. Z kolei na wyższych latach student powinien mieć pełniejszy obraz swojego kierunku i tego rodzaju ocena nabiera sensu. Tak sformułowane pytanie nie może być pytaniem uniwersalnym, które może być postawione wszystkim studentom. Ponadto, takie pytanie jest jedynym pytaniem w ankiecie, które ocenia przedmiot. Pozostałe pytania oceniają prowadzącego zajęcia. Jedynie pytanie VI skłania ankietowanego do oceny przedmiotu (w tym jego treści i ich znaczenia).

Słabością systemu ankietowania jest znaczna fragmentacja danych (oceniane są poszczególni prowadzący i to jeszcze w rozbiciu na przedmioty). W obecnej formie ankiet jest jedynie narzędziem nadzoru nad prowadzącymi (czy zajęcia się odbywają, czy prowadzący się nie spóźnia itp.) i elementem oceny pracowniczej. Ankietę może jedynie w formie komentarzy dodatkowych (nieobowiązkowych) dać informacje o np. spójności programu kształcenia, wyłapywania luk i niedociągnięć programowych, powtórzenia materiału, czyli wszelkich informacji, mogących służyć do poprawiania samego programu lub systemu nauczania.

Sprawozdanie zostało przyjęte jednogłośnie na posiedzeniu Rady Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii w dniu 8 listopada 2013r.

14.11.2013

